

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційне дослідження **Гарматюк Віталії Олегівни**
на тему: **«Теоретико-прикладні аспекти здійснення правосуддя у
кримінальному провадженні щодо корупційних злочинів»**
поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю за спеціальністю 081 – Право

Актуальність теми дисертаційного дослідження Гарматюк Віталії Олегівни є беззаперечною. Боротьба та запобігання корупції на сьогодні є однією із основних проблем сучасних країн. Більшість країн світу визнають її пріоритетною і розвиток країни у економічній та правовій сфері засновують на тому щоб нівелювати або ж зменшити рівень корупції в середині держави.

Створення системи правосуддя у кримінальних провадженнях щодо корупційних злочинів є наріжним каменем для здійснення правосуддя.

Саме це зумовлює значну увагу вітчизняних правознавців до проблем здійснення правосуддя у кримінальному провадженні щодо корупційних злочинів.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, які сформульовані в дисертації, підтвержені теоретичною і методологічною базою дослідження, критичним аналізом та узагальненням праць вітчизняних і зарубіжних вчених, комплексними аналізом законодавства та міжнародної практики у цій сфері.

Аналіз рецензованої дисертації дає змогу стверджувати, що в результаті проведеного дослідження авторка досягла визначеної мети й виконала поставлені завдання. Запропоновані дисертанткою висновки та пропозиції підтверджуються фактами, критичним аналізом нормативних приписів законодавства і висловленими у юридичній літературі позиціями учених-юристів із зазначеного питання, відповідають вимогам сьогодення та можуть бути застосовані на практиці. Дисертація заснована на дослідженні широкого кола наукових джерел, що складається як з літератури

загальнотеоретичного спрямування, так і з літератури, фокус якої становлять окремі практичні аспекти здійснення правосуддя у кримінальному провадженні щодо корупційних злочинів.

Варто відмітити і значну кількість використаних авторкою зарубіжних наукових праць, що безсумнівно позитивно впливає на посилення вітчизняних наукових досліджень зазначеної проблематики.

Значну частку становить емпірична база дослідження, яка складається із законодавчих та інших нормативно-правових актів, постанов Верховного Суду, судових інстанцій загальної юрисдикції, матеріалів міжнародних і регіональних організацій, статистичних даних.

Новизна наукових положень, висновків і рекомендацій сформульованих у дисертації. Визначена в дисертації наукова новизна характеризується високим рівнем достовірності, сформована дисертанткою ґрунтовно, самостійно і вперше викладена на дисертаційному рівні. У результаті проведеного дослідження висунуто й обґрунтовано низку нових наукових положень та сформульовано висновки, які можуть бути використані для вдосконалення законодавчого регулювання відносин у сфері здійснення правосуддя у кримінальному провадженні щодо корупційних злочинів. Корисним є й те, що автором роботи запропоновані шляхи удосконалення чинного законодавства України, зокрема, щодо внесення змін до Закону України «Про Вищий антикорупційний суд», КПК України в частині здійснення правосуддя у кримінальному провадженні щодо корупційних злочинів (с.200-201).

Практичне значення результатів дослідження підтверджене відповідним актом впровадження і полягає в тому, що сформульовані в дисертації теоретичні положення, висновки та пропозиції використовуються відділом з питань запобігання та виявлення корупції при проведенні ряду превентивних заходів серед працівників ГУ ДПС у Хмельницькій області, а також при підвищенні їх кваліфікації. З позитивного боку слід відмітити той

факт, що практична значимість результатів дослідження підтверджена відповідними результатами анкетування, які містяться у додатках.

Повнота викладу наукових положень в опублікованих працях.

Дисертаційне дослідження виконане автором самостійно, сформульовані в ньому положення, висновки та пропозиції обґрунтовані на підставі його особистих досліджень. Основні теоретичні та практичні результати дисертаційного дослідження знайшли відображення у шести статтях опублікованих у виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України (з них 2 у співавторстві) та тезах 7 доповідей на наукових і науково-практичних конференціях.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації. Оцінюючи позитивно рецензовану роботу, необхідно вказати на наявність певних недостатньо аргументованих положень, дискусійних моментів і зауважень.

Так, на с. 22 дисертантка зазначає, що нормативно-правовою основою дослідження є норми Конституції України, Кримінального процесуального кодексу України, Закону України «Про судоустрій і статус суддів», Закон України «Про Вищий антикорупційний суд», а також підзаконні нормативно-правові акти, що регулюють правову відносину здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях щодо корупційних злочинів. Разом з тим, варто також було б згадати і про норми Кримінального кодексу України, що аналізувалися в роботі.

Розглядаючи в п.1.2. поняття, завдання та особливості правосуддя у кримінальних провадженнях щодо корупційних злочинів доцільно було б запропонувати власне визначення понять «правосуддя» та «корупційний злочин» (с.52-77). Що, на наш погляд, надало б змогу дисертантці повніше розкрити дане питання дослідження.

Досліджуючи питання судового контролю слідчих суддів Вищого антикорупційного суду за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальних провадженнях здобувачка зазначає, що «викликає занепокоєння відсутність систематизації норм у кримінальному

процесуальному законодавстві, які б містили перелік повноважень слідчих суддів». Разом з тим, будь-яких пропозицій з цього приводу дослідниця не висловлює (с.с.98-99).

Потребує додаткового обґрунтування та пояснення позиція дисертантки щодо редакції ч. 2 ст. 7 Закону України «Про Вищий антикорупційний суд» шляхом включення до неї абз. 2 про те що: «На посаду судді Апеляційної Палати Вищого антикорупційного суду громадянин України може бути призначений, якщо він відповідає вимогам до кандидатів на посаду судді, передбаченим Законом України «Про судоустрій і статус суддів», а також володіє знаннями та практичними навичками, необхідними для здійснення судочинства у справах, пов'язаних з корупцією, та відповідає одній із таких вимог:

1) має стаж роботи на посаді судді не менше семи років;

2) має науковий ступінь у сфері права та стаж наукової роботи у сфері права щонайменше вісім років;

3) має досвід професійної діяльності адвоката, у тому числі щодо здійснення представництва в суді та/або захисту від кримінального обвинувачення щонайменше вісім років;

4) має сукупний стаж (досвід) зазначеної у пунктах 1-3 цієї частини роботи (професійної діяльності) щонайменше вісім років» (с.201).

Підсумовуючи викладене, слід зазначити, що наведені вище зауваження та рекомендації стосуються дискусійних питань і не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційного дослідження, яке має науково-теоретичне та практичне значення, містить наукові висновки і нові підходи до вирішення конкретного наукового завдання, яке спрямоване на удосконалення здійснення правосуддя у кримінальному провадженні щодо корупційних злочинів.

Висновки щодо відповідності дисертації встановленим вимогам.

Аналіз дисертації та опублікованих праць дає підстави для висновку про те, що дисертація Гарматюк Віталії Олегівни «Теоретико-прикладні аспекти здійснення правосуддя у кримінальному провадженні щодо корупційних злочинів» є завершеною, самостійно виконаною науковою працею, що має певне теоретичне і прикладне значення, заслуговує позитивної оцінки, відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України №40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог щодо оформлення дисертації», а також відповідає вимогам, передбаченим п. 10 «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України № 167 від 6.03.2019 р.), і за умови усунення висловлених недоліків може бути подана до розгляду спеціалізованої вченої ради на предмет допуску до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 – Право.

Рецензент:

**Доктор юридичних наук, професор
професор кафедри кримінального права та процесу
Хмельницького університету управління та права
імені Леоніда Юзькова**

В. В. Налуцишин